

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2777

Vragen van de leden **Van Klaveren** en **Bontes** (Groep Bontes/Van Klaveren) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *hakenkruizen bij een anti-Israëldemonstratie* (ingezonden 15 juli 2014).

Antwoord van Minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie), mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 27 augustus 2014). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2013–2014, nr. 2676.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Vlaggen met hakenkruis bij demonstratie»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat het meer dan walgelijk is dat er vlaggen met hakenkruizen werden getoond tijdens de anti-Israëldemonstratie in Den Haag?

Antwoord 2

Het kabinet verwerpt antisemitisme en elke andere vorm van discriminatie. Grondrechten zoals vrijheid van meningsuiting, vrijheid van godsdienst en recht van demonstreren, vormen een groot goed in ons land en verdienen zowel een krachtige als zorgvuldige bescherming. Deze grondrechten zijn begrensd als ze uitmonden in geweld, haatzaaien of discriminatie. Ieder mens moet zich in Nederland veilig en gerespecteerd voelen. Extremisme van wie dan ook vormt een bedreiging van onze rechtsstaat die hard wordt aangepakt door het Kabinet. Het is goed invoelbaar dat mensen in Nederland uiting geven aan zorgen, verdriet en woede over wat elders in de wereld gebeurt. We zijn er echter met elkaar voor verantwoordelijk dat conflicten die zich elders in de wereld afspelen niet leiden tot olopende spanningen en conflicten tussen bevolkingsgroepen in onze Nederlandse samenleving en dat wij elkaar met wederzijds respect tegemoet blijven treden.

De burgemeester van Den Haag heeft conform het stelsel in de Gemeentewet verantwoording afgelegd over zijn handelen aan de gemeenteraad te Den Haag. Uit deze verantwoording² blijkt dat de demonstranten zich verzamelden

¹ <http://m.telegraaf.nl/article/22847912/vlaggen-met-hakenkruis-bij-demonstratie>

² <http://denhaag.nl/home/bewoners/gemeente/document/Demonstratie-12-juli-2014.htm>

op het Spuiplein. Na enige tijd werd geconstateerd dat enkele borden omhoog werden gehouden waarop een Israëliëse vlag werd getoond, gevolgd door een = (teken) en vervolgens een hakenkruis. De organisator is hierop door de politie aangesproken gelet op het aanstootgevende en mogelijk ook strafbare karakter dat van het tonen van deze symbolen/tekens uit kan gaan. De politie heeft daarbij in afstemming met de burgemeester de organisatie gewaarschuwd, dat indien deze uitingen gebruikt zouden blijven worden, een demonstratieve optocht door de stad niet zou worden toegestaan. De organisatie liet in reactie direct weten deze uitingen zelf ook onwenselijk te vinden en heeft daarop demonstranten opgeroepen de bewuste borden en vlaggen te verwijderen. Daar is gehoor aan gegeven. Vervolgens heeft de demonstratieve optocht plaatsgevonden.

Vraag 3

Hoeveel verdachten zijn er aangehouden na deze antisemitische geweld-propagerende demonstratie?

Antwoord 3

Na deze demonstratie zijn tot dusver geen verdachten aangehouden.

Vraag 4

Welke maatregelen bent u voornemens te treffen teneinde de jodenhaters die met de hakenkruis-vlaggen zwaaiden op te laten pakken en andere demonstraties waar ook wordt opgeroepen tot geweld subiet af te laten breken?

Antwoord 4

Het recht om een bijeenkomst te organiseren is vastgelegd in de Grondwet en in internationale verdragen en vormt een belangrijke pijler van onze rechtsstaat. Op basis van de Wet openbare manifestaties (WOM) kan de burgemeester vooraf voorschriften en beperkingen verbinden aan een demonstratie, en de nodige veiligheidsmaatregelen treffen zodat de betoging ordelijk en vreedzaam verloopt. Deze bevoegdheden mag hij slechts aanwenden ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden. Het is de burgemeester op grond van de WOM niet toegestaan een demonstratie te verbieden of tegen te gaan omdat de betoging naar zijn inhoud of doelstelling, of vanwege de inhoud van de mee te voeren leuzen, ongewenst wordt geacht. De burgemeester heeft ook geen bevoegdheid tegen een demonstratie op te treden enkel ter voorkoming of beëindiging van strafbare feiten, aangezien het enkele feit dat iemand de strafwet overtreedt geen wanordelijkheid is in de zin van de WOM. De burgemeester, die het gezag heeft over de politie als het de handhaving van de openbare orde betreft, kan ingrijpen als sprake is van zodanige (strafbare) feiten dat (tevens) sprake is van (vrees voor) wanordelijkheden. In andere gevallen kunnen individuele demonstranten die de strafwet overtreden strafrechtelijk worden aangepakt en eventueel worden gearresteerd op grond van het strafrecht, maar dat moet dan de betoging onverlet laten. Het Openbaar Ministerie (OM) heeft het gezag over de politie als het de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde betreft. Als tijdens een demonstratie bijvoorbeeld belediging van personen, opruiing tot geweld of haatzaaien tegen dan wel discriminatie van bevolkingsgroepen wordt geconstateerd, kan de politie optreden. Het is aan het Openbaar Ministerie om de strafbaarheid van deze handelingen te beoordelen. Deze beoordeling kan plaatsvinden tijdens of na het voordoen van het incident. Ten aanzien van de uitingen die zijn gedaan tijdens de demonstratie van 12 juli 2014 in Den Haag, is aangifte gedaan. Deze aangifte wordt nu onderzocht door het OM. Indien sprake is van een strafbaar feit, zal het OM tot vervolging overgaan.

Vraag 5

In hoeverre ziet u ook het groeiende antisemitisme en anti-Israëlsentiment in Nederland? Op welke wijze denkt u deze ontwikkeling te keren?

Antwoord 5

De toename van het aantal meldingen van antisemitisme is bekend. Het CIDI registreerde 147 antisemitische incidenten in 2013 tegen 114 in 2012. Dit zijn zorgelijke cijfers. Antisemitisme wordt in samenwerking met andere

bewindslieden en stakeholders op verschillende wijzen aangepakt. Dit heeft de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid u op 16 januari jongstleden ook schriftelijk laten weten.³

Het kabinet zal, zoals ook is aangekondigd in de gemeenschappelijke verklaring na het overleg met de Joodse organisaties op 4 augustus jongstleden, in navolging van verschillende gemeenten, het initiatief nemen met alle betrokken partijen om de oplopende spanningen tussen groepen te bespreken en waar nodig te interveniëren. We juichen het initiatief toe van de Raad van Moskeeën en de Unie van Marokkaanse Moskeeën Nederland om in moskeeën op te roepen tot tolerantie en zetten het gesprek graag voort. De Joodse gemeenschap vormt een onlosmakelijk onderdeel van Nederland, net als andere minderheidsgroeperingen. Wij zijn het erover eens dat de gesprekken tussen de vertegenwoordigers uit al deze gemeenschappen van grote waarde zijn.

³ Kamerstukken II, vergaderjaar 2013–2013, Kamerstuk 30 950, nr. 67.